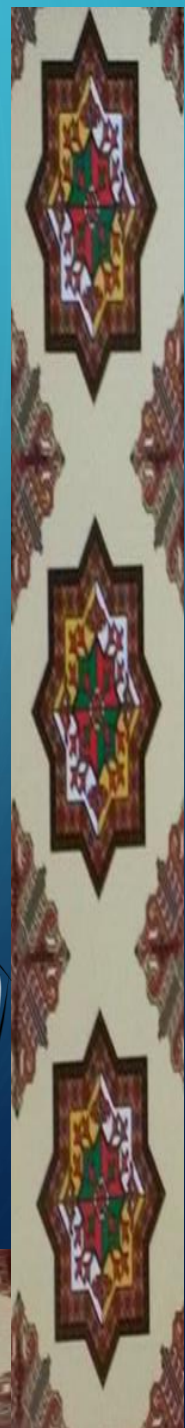

TÜRKMEN TÜRKÇESİ

TÜRKMEN TÜRKGÇESİ

TÜRKMENCE OKUMA VE ANLAMA İLE İLGİLİ DERSLER

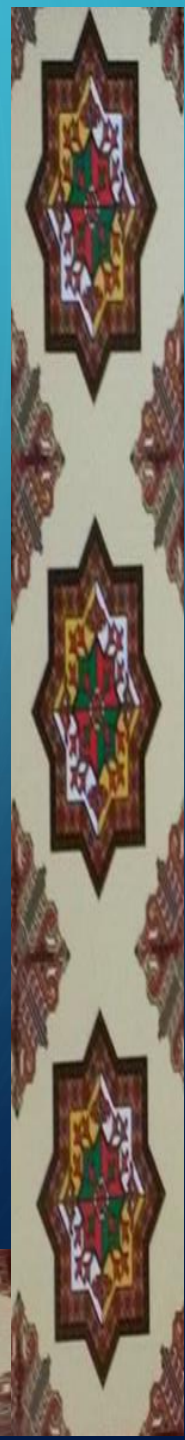
TL 2043 TÜRKMEN TÜRKGÇESİ OKUMA-ANLAMA I
(TÜRKMEN TÜRKİSH READING COMPRHENSION I)

TL 2048 TÜRKMEN TÜRKGÇESİ OKUMA-ANLAMA II
(TÜRKMEN TÜRKİSH READING COMPRHENSION II)

TÜRKMEN TÜRKGÇESİ

TÜRKMENCE OKUMA VE ANLAMA İLE İLGİLİ DERSLER

**DÜŞÜNMEK
ÜÇİN**

OKAP BİLMELİ

DIŇLAP BİLMELİ

AŇLAP BİLMELİ

Ders Kodu	Yarıyıl	Ders Adı	T/U/L	Türü	Öğrenim Dili	AKTS
TL 2043	1	Türkmen Türkçesi Okuma-Anlama I	2		Türkmence	3

Dersin amacı,

- öğrencinin kendisiyle,
- ailesiyle,
- çevresiyle ve
- özel günlerle ilgili metinleri okuma anlama becerilerini geliştirmektir.

EDEBİYATLAR VE DİĞER KAYNAKLAR

- BABAYEV, K., (1972) Türkmen Diliniň Praktiki Stilistikası. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1982) Resmi Dokumentleriň we İş Kagyzlaryň Dil Medeniyeti. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Diliň Obrazlı Şerişdeleri. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Dokumentleriň we İş Kagyzlarynyň Türkmen Dilinde Yazılışy. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Türkmen Diliniň Stilistikası. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1989) Türkmen Diliniň Stilistikası. Aşgabat.
- GELDİMİRADOV, A., (1983) Türkmen Edebi Dilinde Variantlaşma. Aşgabat:Ilım.
- NEPESOV, G., (1993) Türkmen Edebi Diliniň Publisistik Stili. Aşgabat.
- NIYAZOV, S., (1994) Stilistikany Öwretmegiň Esasları. Aşgabat.
- ŞIHIYEVA, O., (1996) Türkmen Dili ve Sözleyiş Sungatı.
- TÄÇMİRADOV, T., (1976) Türkmen Edebi Diliniň Orfografiyasynyň Sovet Dövründe Formirlenişi. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1978) Türkmen Diliniň Orfoepik Sözlügi. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1979) . Dil Medeniyetiniň Meseleleri. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1979) Türkmen Sözleyiş Medeniyeti Boyunça Oçerkler. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1980) Sözleyiş Medeniyetiniň Aktual Meseleleri. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1988) Türkmen Sözleyiş Medeniyetiniň Käbir Meseleleri. Aşgabat.
- JANOS SİPOŞ (2012) TÜRKMEN KÜLTÜREL ARAŞTIRMALARI CD-I,II
- TÜRKMEN RADİYO OYUNLARI (2011) Türkmen Türkçesinde CD-I,II
- GARABAYEV, B., (1994) Türkmençe-Türkçe Gepleşik Sözlügi. Aşgabat: Gözyetim.
- GÜCÜKOV, S., (1997) Alkışlar-Dilegler Sözlügi. Aşgabat.
- DURDIYEV, H., (1993) Güzellik: Estetiki Söhbet. Aşgabat: Magarif.
- SARIYEV, B., (1994) Türkmen Sözleyişiniň Altın Sözlügi. Aşgabat:Magarif.

EKONOMIYA BILEN BAGLANYŞYKLY TEKSTLER

**12-nji hepde üçin tekstleri tapyň:
«DÜNYÄ TEJRIBESINI NAZARLAP»**

OKUMA –ANLAMA II

Türkmenistanyň milli ykdysadyýetiniň pudaklarynyň düzüminde amala aşyrylýan düýpli özgertmelerde ýokary bilim ulgamyna täzelikler girizilýär. Hususan-da, ylmyň we tehnologiýalaryň ösmegi, innowasiýalaryň önümçilige ornaşdyrylmagy, sanly ykdysadyýetiň we bilimler jemgyýetiniň kemala getirilmegi üçin düýbünden täze ugur alyndy.

OKUMA –ANLAMA II

Milli Liderimiziň belleýşi ýaly, mugallymçylyk däplerini umumydünýä ýörelgeleri bilen baýlaşdyryp, ýurdumyzyň bilim ulgamynyň täze nusgalaryny kemala getirmek wezipesi öňe çykarylýar. Bu wezipäniň çözügünde Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan ýokary derejeli hünärmenleri taýýarlamak ulgamynda halkara hyzmatdaşlygyny işjeňleşdirmek bilen, dünýäniň bilim giňişliginde mynasyp ornuny berkidýär.

OKUMA –ANLAMA II

Ykdysady we tehniki ugurly ýokary okuw mekdeplerinde häzirki zaman innowasion önümçiligi dolandyrmaga ukyply ýokary derejeli hünärmenleri taýýarlamakda daşary ýurtlaryň meşhur ýokary okuw mekdepleri bilen özara bähbitli hyzmatdaşlygy üpjün etmek wezipesiniň täzeçe çözümleri öňe çykarylýar. Ýokary derejeli hünärmenler ylmy esasly önümçiligiň möçberini hem-de eksport kuwwatyny artdyrmakda täze taslamalary işläp taýýarlamaga we durmuşa ornaşdyrmaga ukyply bolmalydyrlar diýen ugur bizi täzeçe işlemäge mejbur edýär.

OKUMA –ANLAMA II

Täzeçe işlemek diýlende, giň möçberli taslamalary nazara almak bilen, hojalyk we maliýe, maýa goýum amallaryny guramagy, ýurdumyzyň daşary söwda gatnaşyklaryny ösdürýändigini nazara alyp, dünýä bazarlaryndaky ýagdaýa baha bermegi başaryan ýokary derejeli hünärmenleriň taýýarlanylmagyny aňladýar. Şu meselede hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedow tarapyndan hünärmenleri taýýarlamak boýunça anyk garaýyşlar kesgitlenildi.

OKUMA –ANLAMA II

Durnukly ösüş ylmy dilde aýdylanda, täzeçe, döredijilikli pikirlenýän, döwrebap tehnologiýalardan baş çykarýan, hünär maglumatlaryndan netijeli peýdalanmagy başarýan, halkara olimpiadalarynda, ylmy bäsleşiklerde ukyp-başarnygyny görkezýän hünärmenleriň milli ykdysadyýetiň pudaklaryna derwaýys gerekdigi bilen şertlendirilýär. Tehniki ugurly hünärmenleri taýýarlaýan ýokary okuw mekdepleri barada aýdylanda senagatyň ösüşine, eksport ugurly önümçiligiň döredilmegine ukyply hünärmenleriň taýýarlygy zerurdyr.

OKUMA –ANLAMA II

Milli Liderimiz Türkmenistanyň jemgyýetçilik-syýasy guramalarynyň we medeniýet ulgamynyň wekilleri bilen duşuşygynda eden taryhy çykyşynda şeýle diýdi: «Biziň döwletimiziň gazanýan üstünlikleri ýaşlarymyzyň bagtyýar durmuşy bilen berk baglanyşyklydyr. Ýaşlar eziz Watanymyzyň güýç-kuwwatyny, mümkinçiliklerini, at-abraýyny we beýik geljegini özünde jemleýär». Şu nukdaýnazardan ýurdumyzyň ýokary okuw mekdepleriniň daşary ýurtlaryň meşhur bilim ojaklary, ýokary okuw mekdepleri bilen hyzmatdaşlygy, tejribe alyşmagy, professor-mugallymlaryň hünär derejesini ýokarlandyrmagy möhüm ähmiýete eýedir.

OKUMA –ANLAMA II

Gahryman Arkadagymyz «Türkmenistan – rowaçlygyň Watany» ýylynda halkymyzyň dünýäde at-abraýyny arşa götermekde we mizemez döwletimiziň binýadyny pugtalandyrmakda ýaşlarymyzyň gujur-gaýratyny gaýgyrmajakdyklaryna berk ynanýar. Gahryman Arkadagymyzyň ynamyny aňryýany bilen ödäp bilýän, kämil hünärmenleri taýýarlamak, biz mugallymlaryň jana-jan borjudyр. Merdan Durdyýew,
Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň mugallymy.

OKUMA –ANLAMA II

TELEKEÇİLİK IŞI ROWAÇLY ÝOLLARDA

Taryhda-da mälim bolşy ýaly, gadymy Merwiň baş bazary tutuş şäheri dörde diýen ýaly bölüp, demirgazykdan günorta we gündogardan günbatara geçýän esasy ýollaryň ugrunda yerleşipdirler. Bazarlaryň hyzmatyny Gäwürgalanyň demirgazyk-günbatarynda we günorta-günbatarynda ýerleşen medeni gatlagy bolmadyk açyklykdaky tekiz ýerler ýerine ýetiren bolsa gerek.

OKUMA –ANLAMA II

Hünärmentçilik önümçiligi gadymy Merwde aýratyn jemlenipdirler. Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe söwdany we telekeçiligi ösdürmek hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedowyň alyp barýan ykdysady syýasatynyň möhüm ugurlary bolup durýar. Bu pudaklarda amala aşyrylýan oňyn özgertmeler ýurdumyzda durmuşa geçirilýän giň möçberli durmuş-ykdysady maksatnamalaryň netijelerini aýan edýär we bazar gatnaşyklaryny seljermäge, ilatyň durmuş derejesiniň we onuň abadançylygynyň ýokarlanmagyna mümkinçilik berýär.

OKUMA –ANLAMA II

Söwdamilli ykdysadyýetimiziň býujete ep-esli salgyt serişdeleriniň gönükdirilmegini üpjün edýän möhüm pudak bolup durýar. Şeýle hem ol döwletiň maliýe durnuklylygyny şertlendirýär. Bu pudak kärhanalarynyň we onda zähmet çekýän işgärleriň sany boýunça kiçi telekeçilikde esasy orny eýeleýär. Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy boýunça senagat pudagyny, obasenagat toplumyny, daşary ýurtlardan getirilýän harytlaryň ornuny tutýan önümleriň önümçiligini, eksport kuwwatlyklaryny, kiçi we orta telekeçiligi ösdürmek, ykdysadyýetimiziň hususy pudagyna hemmetaraplaýyn goldaw bermek boýunça döwlet maksatnamalarynyň üstünlikli ýerine ýetirilmegi netijesinde ýurdumyzda öndürilýän harytlaryň möçberleri ýokarlandy we olaryň görnüşleri giňeldildi. Bu bolsa içerki sarp ediş bazarlarynda islegleri kanagatlandyrmakda oňyn netijeler gazanylmagyny şertlendirdi. Şunlukda, içerki bazarda ýurdumyzyň önüm öndürijileriniň eýeleýän orny pugtalandy.

OKUMA –ANLAMA II

Garaşsyz diýarymyzda telekeçileriň alyp barýan hususy kärhanalarynda gurluşyk serişdeleriniň, dokma önümleriniň, ýuwujy serişdeleriň, demir önümleriniň, mebelleriň, haly önümleriniň, kagyzyň, faýansyň, aýna gaplarynyň, alýuminiý, polietilen, plastik harytlaryň, akumulýatorlaryň, hojalyk tehnikalarynyň önümçiligi ýola goýulmagy milli ykdysadyýetiň barha kuwwatlanmagyna getirýär. Ýurdumyzyň ykdysadyýetinde hususy pudagyň ornuny mundan beýläk-de ýokarlandyrmak bilen baglanyşykly wezipeler Türkmenistany 2018 — 2024-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek boýunça maksatnamanyň esasy ugurlarynyň biri hökmünde hem kesgitlendi.

